

Bezpečnosti nie je nikdy dosť

strana 2

Výzvy NCHZ v roku 2008

strana 3

Súťažilo sa o Neptúna a Arielku

strana 8

Novoročný príhovor generálneho riaditeľa Miroslava ŠUBU

Vážené kolegyně, kolegovia!

Stojíme na prahu nového roku a to je vždy príležitosť pristúpiť k hodnoteniu predchádzajúceho obdobia.

Rok 2007 bol pre NCHZ rokom zmien. Som presvedčený, že zmeny v štruktúre firmy, v personálnom obsadení a v systéme riadenia firmy prinesú pozitívny vplyv na chod NCHZ.

Po vstupe nového akcionára sa naša spoločnosť ozdravuje. Nevyhnutnú reštrukturalizáciu postupne plníme a prináša nám to aj prvé výsledky. Ekonomickú situáciu firmy za rok 2007 hodnotím uspokojivo.

V roku 2007 sa pokračovalo v mnohých investíciách, urobil sa

kus záslužnej práce aj v údržbe technológií. Zlepšili a spriehľadnili sa obchodné vzťahy s partnermi. Vyjasnili a vyčistili sa viaceré prípady z minulosti. Pokračovalo sa aj v už existujúcej sociálnej politike pre zamestnancov.

Aj napriek tomu, že NCHZ sú na slušnej výrobní úrovni a naše výrobky sa predávajú do viac ako 50 krajín sveta, čaká nás všetkých ešte veľa práce a úsilia, aby sme NCHZ dostali na vyššiu európsku úroveň. Svet a konkurencia napreduje, musíme aj my.

Naším trvalým cieľom je mať dobré korektné vzťahy s partnermi dodávateľmi a odberateľmi

tak, aby sme aj v budúcnosti mohli úspešne bilancovať a naplňovať podnikateľské ciele akcionárov a súčasne vytvárať motivačné prostredie pre zamestnancov.

Vážené kolegyně, kolegovia!

V mene akcionárov, vedenia a v mene svojím Vám ďakujem za Vašu prácu v roku 2007.

Želám Vám všetko najlepšie, najmä zdravie, pohodu v osobnom živote, úspech v pracovnom živote a tiež dostatok energie a pevnej vôle prekonať prekážky.

Želám Vám úspešný rok 2008.

Dni NCHZ 2007

Pokračujeme v seriáli článkov o ocenených pracovníkoch počas DNÍ NCHZ.

Ivan HUDEC

Riadič dusíka

Peter KAZÍK

Otec a syn

Čítajte na 5. strane

Podpísali dodatok ku kolektívnej zmluve

Podpísaním Dodatku č. 6 ku Kolektívnej zmluve 2006-2009 dňa 8. januára 2008 bolo ukončené kolektívne vyjednávanie mzdových a sociálnych podmienok zamestnancov na rok 2008. Vyjednávanie bolo náročné, prebiehalo počas ôsmich stretnutí zástupcov zmluvných strán, t.j. zamestnancov a zamestnávateľov. Z každého vyjednávania bola spísaná zápisnica dokumentujúca účastníkov, priebeh a čiastočné výsledky kolektívnych vyjednávaní. Dohodnuté výsledky možno zhrnúť v nasledujúcich bodoch:

▲ Predseda odborovej organizácie Peter KRÁL (vľavo) a generálny riaditeľ Miroslav ŠUBA pri podpísaní Dodatku č. 6 ku Kolektívnej zmluve 2006-2009. Foto: vh

- uplatnenie 35,5 hodinového týždenného pracovného času u zamestnancov pracujúcich v 37,5 hodinovom pracovnom čase k 1. 9. 2008 v zmenných pracovných režimoch podľa prílohy k dodatku,
- pracovné voľno na sprevádzanie rodinného príslušníka do zdravotníckeho zariadenia, zvýšené o 1 deň (doteraz 8 dní v roku)
- nárast zárobkov zamestnancov o 600.- resp. 700.- Sk mesačne podľa toho či sa pracovný čas zamestnanca skracuje alebo neskracuje,
- zvýšenie mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce o 0,50 Sk/h u každej skupiny príplatkov s výnimkou najnižšej, ktorá bola zvýšená k 1. 10. 2007,
- zvýšenie príplatku za fyzicky namáhavú prácu u robotníkov nákladky a vykládky 0,20 Sk/h,
- práca nadčas dojednaná na rok 2008 rozsah 25 000 hodín, práca nadčas na rizikových pracoviskách

Pokračovanie na 2. strane

ZO OZ Chémia

Vážené spolupracovníčky, vážení spolupracovníci!

V atmosfére vzájomných blahoprianí a predsavzatí sme prekročili deliacu čiaru ďalšieho obdobia nášho života, prah spájajúci rok 2007 - 2008. Z toho dôvodu Vám všetkým chcem poďakovať za kvalitnú a obetavú prácu, ktorou ste po celý rok 2007 plnili požadovane úlohy.

Rok 2007 bol pre Novácke chemické závody výrazne ovplyvnený dynamickým rozvojom, keď sa podarilo dosiahnuť uspokojivé hospodárske výsledky. Javil sa ako rok stability. Je to ovplyvnené vstupom nového strategického investora. Chcem veriť, že takáto stabilita NCHZ bude zabezpečená aj do budúcnosti. Máme niekoľko nosných programov výroby a kvalitný ľudský potenciál, ktorý pri správnom a koordinovanom vedení bude užitočným a bude motívom pre investora na rozvoj NCHZ. Veď dobrý a múdry sa nemôže len tak ľahko uspokojiť s dosiahnutými úspechmi a zastat „snívať na vavrínoch“.

Zelám Vám, aby nastávajúci rok 2008 bol pre Vás príjemný a úspešný. Verím, že nám všetkým prinesie naplnenie životných istôt a očakávaní. Dúfam, že sa budeme navzájom rešpektovať a hľadať spôsob, ako si jeden druhému pomôcť.

Prajem Vám dobré zdravie, pokoj, šťastie a pohodu v rodinách, ako aj veľa osobných a pracovných úspechov pri plnení úloh, ktoré nás v tomto roku čakajú.

Peter Král, predseda ZO OZCH

PRIBUDLI HASIČI

Novela Zákonníka práce priniesla zmeny aj do organizácie práce závodného hasičského útvaru NCHZ, a.s..

Z dôvodu nového ponímania pracovnej pohotovosti na pracovisku už nie je možné pokračovať v doterajšom režime pracovných zmien. Od nového roka nabehli hasiči na 12-hodinové zmeny bez pohotovosti na pracovisku. Aby bol zachovaný doterajší počet hasičov pri zásahu, uvedené si vyžiadalo zvýšiť počet zamestnancov závodného hasičského útvaru spolu o 9 ľudí (6 hasičov záchranárov a 3 hasičov slúžiacich na ohlasovni požiarov). Títo posilnili rady hasičov našej spoločnosti postupne v priebehu mesiacov november až január tak, aby po ich krátkej adaptácii bol zabezpečený bezproblémový prechod na nový zmenový režim pri zachovaní plnej spoľahlivej výkonnosti družstiev. (KK)

Podpísali dodatok ku kolektívnej zmluve

Dokončenie z 1. strany

iba so súhlasom zamestnanca a dielenského výboru,

- zvýšenie odmeny za pracovnú pohotovosť v pracovný deň o 0,50 Sk/h a zvýšené minimum na deň o 5,- Sk,
- zvýšenie odmien pri pracovných jubileách v nákladovej položke o 100,- Sk a zo sociálneho fondu o 200,- Sk,
- úprava výšky odmien pri život-

ných jubileách,

- započítavanie doby nepretržiteho pracovného pomeru v NCHZ, a.s. pre zamestnancov, ktorí pracovali po istú dobu v subjektoch, vyčlenených reštrukturalizáciou,
- náhrada stravovania zamestnancov so špeciálnymi diagnózami poskytnutím stravovacích lístkov,
- odstupné pri skončení pracovného pomeru dohodou z dôvodov podľa §63, odst.1 a),b),c) ZP, zvý-

šené oproti ZP v závislosti od odpracovaných rokov,

- zvýhodnené odchodné oproti ZP pri splnení stanovených podmienok.

Aj keď obom stranám vyjednávateľom je jasné, že uspokojiť všetkých zamestnancov je veľmi obtiažné až nemožné, pokladali podpísaný dodatok za optimálne kompromisný.

Ing. Pavel Šimko, vedúci OPaM

Bezpečnosti nie je nikdy dosť

Bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci všetci rozumieme, všetci ju chápeme ako neoddeliteľnú súčasť plnenia našich pracovných povinností. Je skutočnosťou, že v podniku je zavedený a dlhoročne udržiavaný systém bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V chemických podnikoch to snáď ani inak nemôže byť. Máme zavedený systém vzdelávania, systém kontroly, systém hodnotenia nebezpečenstiev, ale máme taktiež pracovné úrazy a iné poškodenia zdravia pri práci.

▲ Príprava na zvládnutie havárií spojených s únikom nebezpečných látok patrí k najdôležitejším povinnostiam zamestnancov závodného hasičského útvaru a obsluhy výrobného zariadenia.

Prenosný monitor umožňuje rozvinúť samostatný prúd na výrobu vodnej hmyľ, pričom nepotrebuje obsluhu. Foto: P. Hudec

Robíme dosť pre ochranu nášho zdravia a životov ?

Keďže neustále dochádza k pracovným úrazom, tak asi nie. Je potrebné zásady bezpečnosti dostať do každodenného života, do každej nami vykonávanej činnosti, do nášho povedomia. I odborníci v tejto oblasti sa niekedy strácajú v hĺstine legislatívy, keďže zákony sa menia veľmi často. Tento stav spôsobuje problémy snáď všetkým, okrem zákonodarcov. Preto sa vám chceme prostredníctvom časopisu častejšie prihovárať, upozorňovať Vás na dianie v problematike bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany a v prevencii závažných priemyselných havárií. Chceme, aby táto oblasť rezonovala v našich ušiach počas celého roka, a to nielen preto, že v tomto roku nás opätovne čaká vzdelávanie a preskúšanie riadia-

cich zamestnancov, ale hlavne preto, aby sme zachovali životy a zdravie zamestnancov a trvalo zlepšo-

váli pracovné podmienky.

Na intranetovej stránke NCHZ oddelenie bezpečnostnej a požiarnej prevencie sú uvedené všetky základné právne úpravy. Sú tu tiež zverejnené základné dokumenty s celopodnikovou pôsobnosťou a rôzne rady a pomôcky pri práci riadiacich zamestnancov. Som presvedčený, že ten, kto nenavštevuje túto stránku, nemôže mať prehľad o stave v tejto oblasti a nie je schopný aktívne ovplyvňovať dianie v oblasti zvyšovania úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany a plniť úlohy v prevencii závažných priemyselných havárií.

Pre riešenie každodenných úloh, ale hlavne pri zvyšovaní úrovne bezpečnosti pri práci zamestnancov, je potrebné tiež sa obracať na zamestnancov oddelenia bezpečnostnej a požiarnej prevencie. Oddeleniu bolo národným inšpektorátom práce, na základe kvalifikácie svojich zamestnancov a preukázaných pracovných postupov, vydané oprávnenie na výkon bezpečnostnotechnickej služby.

Ing. Vojtech GOGA, ved. OBaPP

▲ Pretlakový ochranný oblek MSA AUER je vysokoodolný voči nebezpečným látkam a poskytuje dostatočný komfort pri práci.

Foto: P. Hudec

Výzvy NCHZ v roku 2008

Nové pľúca pre čističku

ENERGETIKA

Každý nový rok v energetike však znamená zmeny v podmienkach dodávky, ktoré vyplývajú zo stále sa vyvíjajúcej legislatívy. Hlavne u elektriny dochádza k ďalšiemu sprísneniu z hľadiska sledovania odberu. Nový rok znamená tiež aj úpravu cien, u energií sme si už zvykli, že to predstavuje ich zvyšovanie. Najväčší nárast je u elektriny, zemného plynu a tepla.

DISTRIBÚCIA ELEKTRO

V distribučnej energetickej sieti pripravujeme rekonštrukciu prepínačov odbočiek hlavných napájacích transformátorov v rozvodni 110kV.

Pre vzrastajúce nároky na jstujúci RIS MicroSCADA pripravuje oddelenie distribúcie elektro prechod na vyššiu verziu PRO

9.1. Nová verzia RIS MicroSCADA ponúka rýchlu komunikáciu po LON BUS zbernici z terminálmi REF, ktoré umožňujú sledovanie kvality dodávky elektrickej energie ako aj záznam poruchových stavov. Dáta sú k dispozícii prakticky okamžite a umožnia tak operatívne vyhodnotenie poruchových stavov v elektrizačnej sústave spoločnosti.

MODERNIZÁCIA ČOV

Pre oblasť TVOH je dôležité v r. 2008 rozhodnutie o modernizácii prevzdušňovacieho systému aktivácie MB ČOV, kde naša stará, ale dobre fungujúca čistička dostane nové „pľúca“ v podobe nových dýchadiel a rozvodov vzduchu. Novú éru by mohla otvoriť úspešná realizácia kontroly a ovládania prečerpávacej stanice odpadov

vých vôd z budovy ČSOV cez podnikovú intranetovú sieť.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

V oblasti informačných technológií je najdôležitejšou úlohou zvládnutie pripravovaného prechodu na novú menu „euro“ vo všetkých informačných systémoch, hlavne však v najdôležitejšom informačnom systéme SAP. Pokračovať budeme v podpore elektronizácie podnikových procesov. Pripravujeme modernizáciu telefónnej ústredne aj modernizáciu a rozšírenie dátovej siete. Mnohí naši pracovníci v tomto roku dostanú nový pracovný nástroj, personálny počítač, v rámci pravidelnej obmeny prostriedkov výpočtovej techniky.

Ing. Marián HLUŽÁK
riaditeľ úseku EaT

Pred modernizáciou PROPYLÉNOXIDU

Čaká nás projektová príprava a realizácia investičnej akcie „Modernizácia a ekologizácia spracovania propylénoxidu, ktorá je najrozsiahlejšou a najkomplikovanejšou stavbou z investičného plánu roku 2008 - 2009, pretože popri jej realizácii musia byť zabezpečené úlohy výrobného a obchodného plánu dotknutých výrobní. Vytvárame podmienky pre výrobu špeciálnych polyéterpolyolov z vlastného vývoja. Toto bude vyžadovať mimoriadnu súčinnosť hlavných zúčastnených: Noving s.r.o. Nováky ako projektanta, NCHZ Global Services a.s. Nováky ako generálneho dodávateľa stavby, Odboru investičnej výstavby, Odboru stratégie a rozvoja a pracovníkov Závodu chémia.

Samozrejme popri tom treba zvládnuť prípravu a realizáciu ďalších investičných akcií zameraných na plnenie úloh vyplývajúcich z integrovaných povolení pre jednotlivé výroby. Ďalej treba spomenúť, že hodláme čerpať prostriedky z fondov EÚ, ktoré SR dostala a to je takisto náročný proces, vyžadujúci pri žiadosti o tieto prostriedky mať schválený projekt pre stavebné povolenie.

V marci v tomto roku musíme zvládnuť recertifikáciu EMS podľa normy ISO 14001/2004, keďže udelený certifikát v roku 2006 v uvedenom období stráca platnosť a taktiež zlepšovať činnosť v systéme riadenia kvality podľa ISO 9001/2000.

No a samozrejme nemôžeme zabudnúť na REACH, kde pracovný kolektív Oddelenia európskej chemickej legislatívy musí zabezpečiť predregistráciu všetkých chemických látok, ktoré spadajú pod REACH. Musíme optimalizovať spôsob a postup získavania podkladov pre registráciu látok s európskymi chemickými firmami, združujúcimi sa do konzorcií, aby sme čo najviac znížili náklady na tento proces, ktoré sú zatiaľ odhadované vo výške viac ako 100 mil. Sk do roku 2018.

Ing. Ján HOJČ
technický riaditeľ

Udržať priaznivý trend

Verím, že bude pokračovať priaznivý trend z roku 2007, v ktorom sme po rokoch hľadania a využitia vnútorných rezerv a redukcií pracovných miest zaznamenali vo výrobe v súvislosti so zvýšenými požiadavkami predaja opačný trend mierny nárast pracovníkov. Posilnili sme výrobu karbidu vápnika, plnenie chlóru, acetátovú chémiu a stabilizovali sme zostavu vo výrobe profilov začlenením doteraz brigádnicke zabezpečovaných činností do systemizácie.

V zmysle podnikateľského zámeru pôjde v roku 2008 cca 95 % prevádzok na maximálnu kapacitu alebo na zaťaženie, ktoré umožňujú celopodnikové materiálové bilancie. Plnenie plánu hrubého obratu v zodpovedajúcej kvalite je preto jednou z hlavných priorit výrobného úseku. Dúfam, že sa nám vyhnu technické poruchy výrobného

zariadenia väčšieho rozsahu. K minimalizácii porúch by mali prispieť aj dve pravidelné celopodnikové odšávky v apríli a auguste, na ktorých dôkladnú prípravu a realizáciu sa každoročne sústreďujeme a úzko spolupracujeme s firmou NCHZ GS, a.s., ktorá zabezpečuje údržbárske činnosti. Nemenej dôležitá je oblasť bezpečného

a ekologického prevádzkovania. Je to oblasť, ktorej budeme naďalej venovať trvalú systematickú pozornosť.

Úlohy, ktoré výrobný úsek v roku 2008 čakajú, sú náročné. Som presvedčený, že sa nám ich spoločným úsilím podarí zvládnuť. Dobrým predpokladom sú dlhodobé prevádzkové skúsenosti pracovníkov výrobného úseku a dlhodobosť dosahované výsledky v oblastiach plnenia plánu výroby, kvality výrobkov, bezpečného prevádzkovania a ekologickej disciplíny.

Ing. Marián KRAJČÍK
výrobný riaditeľ

MERAČE HLADINY

V rámci rekonštrukcie odprašovania výroby acetylénu bolo nainštalované nové meranie hladiny karbidu vápnika v horných zásobníkoch acetylénových vyvíjačov. Doteraz zisťoval obsluhujúci personál hladinu vizuálne.

Nové riešenie odstránilo nevhodujúce meranie hladiny karbidu vápnika v horných zásobníkoch acetylénových vyvíjačov a umožní výrobu acetylénu v tejto časti prevádzkovať v uzavretom systéme, čo výrazným spôsobom priaznivo ovplyvní pracovné prostredie na prevádzke.

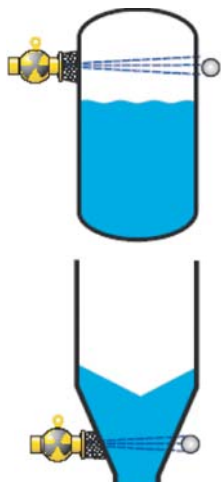
Projekt rieši meranie hladiny karbidu vápnika v horných zásobníkoch acetylénových vyvíjačov pomocou žiaričových hladinomerov od firmy Endress+Hauser, nakoľko ich inštalácia nevyžaduje žiadny zásah do konštrukcie vyvíjačov - VTZ. S prevádzkovaním žiaričových hladinomerov má ZK už dlhoročné skúsenosti na troch pracoviskách:

Pracovisko č.1 je na meraní spodných hladín zásobníkov nad karbidovými pecami. Pracovisko č. 2 na meraní hladín zásobníkov karbidu vápnika v prevádzke triedenia karbidu vápnika a spomínané pracovisko č. 3 vo výrobní acetylénu.

Inštalácia nového zariadenia výrazne zlepší pracovné prostredie. Vzhľadom k početnosti a dôkladnosti kontrol, ako aj to, že ide o uzatvorené žiariče je prípadná obava z negatívneho vplyvu na zdravie pracovníkov neopodstatnená.

Ing. Július Maňuch

Schéma a princíp merania hladín zásobníkov žiaričovými hladinomermi:

Nový most

Nováčania už nemusia cestovať do Bojníc cez Prievidzu, ale konečne môžu využívať o štyri kilometre kratšiu skratku po novom moste ponad Nitru, pri Koši, smerom na Opatovce. Odovzdali ho do užívania pred záverom roka.

Motoristi si určite dobre pamätajú, na pôvodný jednosmerný železný most pri Koši, ktorý bol už v havarijnom stave. Výstavba trvala štyri mesiace a vyžiadala si investičné náklady vo výške 33,2 milióna korún. Nový železobetónový most má šírku sedem metrov a je zaradený do kategórie „A“, teda môžu po ňom premávať aj najťažšie vozidlá. Po tejto komunikácii budú teda môcť prechádzať nákladné vozidlá aj do prievidzského priemyselného parku.

Text a foto: (plr)

Demerkurizácia už šliape naplno

Koncom roku 2007 po skončení skúšobných prevádzok boli do trvalého chodu odovzdané dve významné ekologické akcie, demerkurizácia vodíka a demerkurizácia odpadných vôd z výroby NaOH. Obe akcie boli pripravené a riadené pracovníkmi OSR, ZCH, OIV, ORK a OOŽPaZ.

Demerkurizácia vodíka bola realizovaná v spolupráci a nákupom technologického zariadenia od firmy Air Products, budúcim odberateľom vodíka v tlakových fľašiach. Princípom technológie je vychladenie vodíka a následné odstránenie Hg na aktívnom uhlí Silcarbon SQ 21. Zvyškové množstvo ortuti obsiahnutej vo vodíku spĺňa najprísnejšie ekologické kritériá a umožní vodík používať na výhodný predaj, prípadne aj jeho ďalšie spracovanie napr. v potravinárskom priemysle.

Komisiu na riadenie skúšobnej prevádzky viedol Ing. Ján Šiman z OSR. V priebehu skúšobnej prevádzky boli garantované parametre technológie dosiahnuté hneď od uvedenia zariadenia do chodu a spĺňajú najprísnejšie ekologické kritériá, ktoré predpisuje Eurochlór.

Technológia DEM OV bola navrhnutá pracovníkmi výskumu MAOCH už v roku 2004 a vychádzala aj zo skúseností poskytnutých pracovníkmi Spolana Neratovice. Princípom technológie je redukcia ortuti z odpadných vôd pomocou hydrázínhydrátu a jej následné zachytenie na filtri naplavenom aktívnym uhlím. Pri tomto spôsobe je možnosť častí ortuti

tak, že aj pri trvalej kontrole si vyžaduje len minimálnu činnosť obsluhy.

Realizáciou oboch stavieb sa podarilo významne znížiť emisie ortuti vo vodíku a OV z elektrolyzy a tým sa významne priblížiť k hodnotám, ktoré dosahujú naši konkurenti v Európe. Tento krok je významný aj z pohľadu budúcnosti našej elektrolyzy, pretože sme sa takto priblížili k dobrovoľnému záväzku členov združenia Eurochlór trvale znižovať emisie ortuti z amalgámových elektrolyz. Nemalým prínosom budú aj výnosy z predaja vodíka, ktoré významne vylepšia ekonomiku realizovanej stavby.

RNDr. Jozef Paľo

▲ Pohľad na časť zariadenia pre demerkurizáciu vodíka.

Foto: vm

Riadič dusíka

Chemikom sa môže človek stať celene, niekedy však pomôže náhoda, alebo potreba vyriešiť životnú situáciu. U Ivana Hudeca, riadiča výroby dusíka a chladu, to bola skôr posledná možnosť. Vyučil sa totiž za nástrojára a aj päť a pol roka pracoval v ZŤS v Dubnici nad Váhom, kam mal zo svojho rodiska Hornej Poruby pod kopcom Homôlka predsa len dosť ďaleko. Náhoda však chcela, aby sa zahľadel do krásnej Marienky z Bojníc a keď v roku 1972 bola svadba, potreboval byť. Vtedy ich ponúkala aj chemická fabrika v Novákoch.

Rozhodol sa a urobil dobre, pretože novej profesii zostal verný dodnes. Najskôr začínal ako strojník na chladiacej stanici VCB. Medzičasom si zvýšil kvalifikáciu na chemikom odbornom učilíšti a získal novú profesiu - prevádzkový chemik. Vtedy ho preradili na dusikáreň a v tejto prevádzke pracuje už vyše tridsať rokov.

Bez dusíka by nebolo života na zemi, napriek svojmu prilihevému „dusivému“ menu je totiž dôležitou zložkou živých organizmov. Bez tohto inertného plynu, by skolabovali aj chemické prevádzky. Dusík neustále preteká spleťou potrubí. A aby ho tam bolo vždy dostatok, o to sa starajú chlapi ako Ivan Hudec. Suroviny na jeho výrobu je dostatok. Veď viac ako 75-percent ho obsahuje vzduch. Ten už potom len treba nasaf a spracovať.

Čerpajú ho cez dva sacie komíny. Jeden je hneď pri dusikárni na západnej strane a druhý až pri nováckom jazere. To preto, že musia sledovať znečistenie vzduchu, ktorý používajú a to sa dá čiastočne regulovať, striedaním oboch komínov. Najhoršie je, keď sa v atmosfére nachádza zvýšený obsah uhľovodíkov, či acetylén. To spôsobuje, že musia výrobu niekedy aj odstaviť, vyčistiť, urobiť revíziu celého systému.

Vofakedy tu bežali naplno dva agregáty, to ešte keď vyrábali aj kvapalný kyslík. Ten potrebovali pri štiepení benzínu. O kyslík však už nie je záujem. Teraz využívajú iba jeden agregát a zariadenie ani nejde na plnú kapacitu. Dusík využívajú nielen vo výrobe, ale aj napríklad pri rýchlom vyčistení cisterien, či autoklávov od iných plynov. Podľa toho musia vyrobiť suchý, alebo mokry dusík. Časť dusíka skvapalňujú a uskladňujú do zásoby pre prípad nejakých porúch. Časť predávajú, ale to nie je ich hlavnou činnosťou. Najväčšími odberateľmi sú banskí záchranári. Kvapalný dusík využívajú pri hasení požiarov v podzemí. Riadič výroby dusíka má na starosti aj výrobu chladu. Je to vlastne obrovská propylénová chladnička, ktorá dodáva chladené médium takisto do celej fabriky.

Volajú ho natieračom. Ivan totiž svoju robotu má naozaj rád a dokazuje svojim prístupom k pracovnému

▲ Ivan Hudec pri sledovaní kontroly údajov.

prostrediu, ktoré sa snaží skrásliť, zútlučiť. Využíva každú voľnú minútu. Pretože kontrolu údajov a zapisovanie na veľkú plachtu musí robiť každú hodinu. Neznáša však špinavé, obité zábradlia. Natrel ich farbou, tak ako aj nepoužívané kompresory. Iniciatívne na stenu namaľoval veľké heslá vyzývajúce na bezpečnú prácu. Je tam aj veľký slovenský znak.

Je najspokojnejší, keď si kompresory a absorbéry pokojne hudú svoju monotónnu pesničku a na manometroch sú stabilné čísla. Hudbu má rád, veď je Hudec. Keď bol chlapcom chcel hrať na mandolíne. Lenže nebolo na to veľa času, musel pomáhať rodičom na malom gazdovstve. Keď sa raz utiahol pred povinnosťami na

pôjd, aby si zabrnkal, objavila ho mama. Chytla mandolínu a treskla ňou o zem. Hudobný nástroj zakvílil a bolo po ňom. Už sa o to viac nepokúšal. Zato cit k hudbe pestoval u svojich detí, Daniely a Ivana. Obaja vyštudovali na Vysokej škole múzických umení hru na akordeón. Najmä Ivan bol v mladosti virtuózom, pohrával mnohé súťaže. Teraz chodí hrať s kapelou po celej Európe. Takí hudobníci sú žiadani. Nedávno na Silvestra si len tak odskočil do Švajčiarska. Odohral niekoľko hodín, aj vrátil sa hosťami Nový rok a hneď sa aj vrátil. Daniela učí na ZUŠ v Kysuckom Novom Meste. Z detí má veľkú radosť...

- Paľo Uhlík -

▲ Peter Kazík (vľavo) pri preberaní nočnej zmeny.

Každý otec je rád, ak syn ide v jeho šľapajach. Petrovi Kazíkovi sa to podarilo doslova a do písmena. Vyše tri desaťročia pracuje na prevádzke skvapalňovania chlórú, z toho približne 25 rokov ako predák. A od septembra 2005 nastúpil na tú istú prevádzku aj jeho syn, takisto Peter, s čerstvým maturitným vysvedčením z chemickej priemyslovky.

Peter mladší je dospelý, ešte stále slobodný, mladý muž a má samozrejme trochu odlišné záujmy i názory ako otec. Príznača, že doma, to medzi nimi občas trochu zaískri, ale v práci to je iné. Prišiel síce ako vyštu-

dovaný chemik, ale tie skúsenosti, ktoré čerpal od otca mu žiadna škola nedá. Tie sa dajú získať iba dlhoročnou praxou. V práci otca plne rešpektuje.

Peter Kazík starší patrí k tým, ktorí si ako pôvodné povolenie nevybrali chémiu. Rodák z Topoľčianok, vyučil sa za murára a tak ako mnohí iní vo fabrike, do Novák prišiel kvôli bytu. Potom zistil, že ak sa má uplatniť, musí si sadnúť opäť do školských lavíc. Najskôr sa ostýchal, veď už mal svoje roky. Ale keď vedľa seba videl aj päťdesiatročných chlapov, upokojil sa.

Otec a syn

Odvtedy pracuje vo funkcii predáka v prevádzke, kde sa človek nemôže myliť a musí byť nanajvyš opatrný. Pretože tu nie je len nebezpečný chlór, ktorého odsávanie, skvapalňovanie a distribúciu spolu s kolegami zabezpečuje. Je to aj kyselina sírová, ktorá sa využíva na pranie, presnejšie sušenie chlórú. Aj s tou sa bolo treba naučiť manipulovať. Na pranie chlórú sa využíva takmer sto-percentne koncentrovaná kyselina. Uskladňujú ju vo veľkom vyše 60-tonovom zásobníku. Po použití už je zriedená, obsahuje asi 25 percent vody. Tú takisto musia premiestniť, vyexpedovať odberateľom, ktorým takáto surovina vyhovuje.

S chlórú našťastie nezažil žiadnu poruchu, kedy by musel použiť kyslíkový dýchací prístroj, ktorý majú v miestnosti s ovládacím panelom, stále pripravené. Ale nebezpečenstvo mu hrozilo práve v súvislosti s kyselinou sírovou. Bol vtedy v práci mimo svojej zmeny, vypomáhať v čase dovolení. Predákom bol vtedy jeho kamarát Milan. Peter si všimol, že na príruke nádrže koncentrovanej kyseliny začína žieravina presakovať. Pribehol za Milanom a keď sa spolu chvatom vrátili, už sa kyselina valila zo zásobníka a ihneď reagovala s okolím. Vytvorila nedýchateľné

prostredie. Vtedy si museli obaja nasadiť kyslíkové prístroje, aby prepli nádrž na náhradný kompresor. Rýchly zásah pomohol, že sa nikomu nič nestalo...

V ich prevádzke sa v týchto dňoch motá oveľa viac ľudí ako inokedy. V susedstve zásobníkov s nebezpečnými látkami totiž stavajú uzloch. V nej bude nový panel, ktorý bude napojený na senzory merajúce prípadný výron chlórú na dôležitých výrobných alebo prepravných uzloch. Je to ďalší krok k zvýšeniu bezpečnosti pracovníkov. Okrem toho skrátia aj prepravu tekutého chlórú do výroby chlórparafínu. Namiesto dvesto metrov, teraz zostane prepraviť ho iba päť metrovým potrubím.

Ranná zmena prebiehala pokojne. Všetko bolo v poriadku, aj keď prebral službu od kolegu na nočnej Miška Tunegu. Na zmene je ešte predák Jožko Kravárik. Najdôležitejšie je, že celý kolektív, do ktorého patrí ešte aj zmenový striedač Rasto Cibulka, jeho syn a ďalší pracovníci a samozrejme majster Vlado Kováčik, si dostatočne uvedomujú, že pracujú na dôležitom úseku fabričského komplexu a sú mimoriadne zodpovední nielen za seba, ale aj iných...

- Paľo Uhlík -

*** BLAHOŽELÁME ***

20 rokov práce

Štefan CHUDÝ (ÚEaIT)
Ing. Luba GOGOROVÁ (OSS)
Ludovít BELANEC (z.karbid)
Milan LENHART (z.chémia)
Valent BOBOK (NCHZ GS)
Pavel DRÁB (NCHZ GS)
Miloš BRÁNIK (NCHZ GS)
Marián MARTINEC (NCHZ GS)

25 rokov práce

Ján JANČEK (z.karbid)
Pavel KOHÚT (z.chémia)
Marica ČIKESOVÁ (ORK)
Jaroslav BARTOLEN (NCHZ GS)

35 rokov práce

Elena JURGÁČOVÁ (ORK)
František MARTINEC (z.plasty)
Ján ŠEVELA (z.chémia)

40 rokov práce

Jozef ŠESTÁK (OL)

50 rokov veku

Peter MARKO (z.plasty)
Vladimír SMORADA (z.plasty)
Anna BRTKOVÁ (z.plasty)
Pavel OBERT (ÚEaIT)
Pavel HOLLÝ (z.plasty)
Miroslav MINTÁL (NCHZ GS)
Ladislav HALUŠ (NCHZ GS)

55 rokov veku

František BRIDA (OL)

Medveďov je priveľa

Odborníci tvrdia, že medvede hnedé sú na Slovensku premožnené a aj v zoológických záhradách ich je nadbytok. Napríklad v ZOO Bojnice v súčasnosti chovajú až desať medveďov, hoci by bohato stačili traja. Ide však všetko o zvieratá z prírody, ktoré tamjší zoológovia zachránili. Tri

z nich pribudli v minulom roku. Všetky sú približne ročné mláďatá, ktoré našli opustené počas minuloročných lesných požiarov. Dvaja samci majú už tri-štyri roky a keď museli dať do voliéry k nim dospelú samicu, museli ich nechať sterilizovať.

Text a foto: (rmš)

▲ Vykastrované samce v ZOO Bojnice si vybijajú energiu vo vzájomných súbojoch.

*** BLAHOŽELÁME ***

Helena NORULÁKOVÁ (OPaK)
Ján KALOČAY (ORVaBP)
Anna KAZÍKOVÁ (NCHZ GS)
Zdeno ČAVOJČIN (NCHZ GS)

60 rokov veku

Vladimír NEMČEK (z.plasty)
Viola ŠTANGOVÁ (NCHZ GS)

Odchod do dôchodku

Ján ŠEVELA (z.chémia)
-rch-

So smútkom v srdci oznamujeme, že dňa **16.1.2008** zomrel vo veku nedožitých 72 rokov

Ing. Jozef Hagara

z Novák.

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, bývalým spolupracovníkom, susedom a známym za prejavy sústrasti a kvetinnové dary, ktorými ste zmiernili náš veľký žal.

Spomínajte na jeho šlachetné srdce, ktorí ste ho poznali.

Manželka, deti a rodina

niečo pre zábavu ...

TAJNIČKA ...

Človek je bohatý tým ... (dokončenie v tajničke)

J. Poliak	Domáce zvierata	Švajč. mesto	Akad. muzic. umení	Zriedka (lek.)	MAAR AMILAN AAK	Obalila	Japon. vlákno	Kosil	Nízke napätie	Talian	KARDAN ASOLA IRON	Sklamal	Baran (ang.)	Talian. mesto	Český sochár
Druh sopky					Zasvieť						Oči				
Voj. predajňa					Milenc						Plemeno				
					Obaja						Muž.meno				
1. časť tajničky									Morav. mesto						
									Cín						
Kus (skr.)			Obalené					Súčasť piva					Lantán		
			Kam					Žen. meno					Nákaza		
Čin na Rýne				Meno Delona							Plytký záliv				
				Zn. televízora							Hriadeľ				
RARO OLEAN LIMAN	Zverník	Predložka			Ázijčan				Kilogram					Čistí vodu	Muž. meno
	Jašter				Kridlo				Vodný tok						
Kombinéza							Semita					Lieh. nápoj			
							Odpíchal					Nič			
Aleba			Špan. spisovateľ					Železo (ang.)					1001 rímsky		
			Český súhlas					Trhá					Skoba		
Slov. kraj						2. časť tajničky									
						Knokaut									
Úder					Čierny vták						Vyvrenina				
Tropický plod					Mesto v USA						Hovoril akavsky				

Horné Lelovce oslávili potichu

(Za hrst' histórie, XLVI. časť)

Mesto Nováky si počas celého tohto roku bude pripomínať 895. výročie svojej prvej písomnej zmienky. Určite to aspoň niekde bude spomenuté. Žiaľ, nikto si nespomenul, že záverom minulého roku skončilo iné, 775. výročie. Svoje narodeniny si pripomínala kedysi samostatná obec Horné Lelovce. Obec vznikla niekedy v 13. storočí na území niekdajšej nováčkej obcíny. Svoj názov dostala od osobného mena jej vlastníka Lela. Vzápätí sa na severnom okraji jej chotára vyvinula menšia osada, základ Horných Leloviec. K definitívnemu osamostatneniu oboch dedín došlo v roku 1379. Horné Lelovce v roku 1553 tvorili 4 porty, čo predstavuje asi 10-12 domov.

Obec patrila viacerým majiteľom, šľachtickým rodom Turčánovcov, Bereníovcov, Helembachovcom, Kostolániovcom a Majténiovcom. Už v 16. storočí tu stála zemepanská kúria. Neskôr obec rástla, v roku 1600 mala 10 domov, v roku 1720 bolo zdanených 9 rodín, ostatné pre chudobu dane neplatili. Z najstarších zachovaných mien sa spomínajú Čačko, Karak, Kováč, Martinec a Oršula. Konkrétny záznam z roku 1778 hovorí o počte obyvateľov: v 3 zemianskych, 18 poddanských, 3 želiarskych (chudobných) a jednej slobodníckej domácnosti žilo 176 ľudí. Venovali sa poľnohospodárstvu, ktoré tvorilo ich hlavné živobytie, rozširovalo sa ovocinárstvo.

Poddaní pracovali na panskej pôde. V roku 1828 v 33 domoch žilo 229 obyvateľov, v roku 1900 ich počet vzrástol na 277. Neskôr tu sídlila četnícka stanica, slúžiaca aj pre Nováky. Zo spolkov sa v Lelovciach spomínala Slovenská domovina (1926) s predsedom Štefanom Gundom a Kresťanské roľnícke združenie (1926), ktoré viedli Juraj Kmeť a Michal Martina. V roku 1940 tu žilo 532 obyvateľov. Od roku 1944 sú Horné Lelovce súčasťou Novák. Pred budovou potravín dala miestna katolícka mládež postaviť kamenný kríž (1948). V novom období tu pribudol motorest (1974), obchod (1976) a dom smútku (1984).

- Erik Klížan -

Kalendárium

- 1.2.1823** - narodil sa Šimon Bacher, obchodník, rabin, spisovateľ, pôsobil v Koši
1.2.1928 - otvorená autobusová linka Valaská Belá Prievidza
1.2.1973 - zomrel v Nedožeroch Breznanoch Ján K. Beňadik, publicista, kultúrny pracovník
2.2.1763 - zomrel Matej Baraňaj, kňaz, prekladateľ, pôsobil v Prievidzi a Novákoch
6.2.1713 - narodil sa Ján Chryzostom Dorinec, SŠ pedagóg, pôsobil v Prievidzi
7.2.1898 - narodil sa v Prievidzi Ladislav Stanček, zbormajster, hudobný skladateľ, pedagóg
8.2.1888 - narodil sa Július Beniač, lekár, popularizátor zdravotníctva, pôsobil a zomrel v Prievidzi
9.2.1943 - založené úverové družstvo v Nitrianskych Sučanoch
11.2.1983 - otvorený kultúrny dom v Kostolnej Vsi
12.2.1913 - narodil sa v Kanianke Jozef Hanko, teológ, filozof, trpiteľ za vieru
13.2.1728 - narodil sa v Prievidzi Ján Baptista Divéky, piarista, pedagóg, pôsobil v Prievidzi
13.2.1983 - zomrel Pavol Poljak, fotograf, publicista, narodil sa v Malej Čause
14.2.1918 - narodil sa František Hroščo, pôdoznalec, študoval v Prievidzi
14.2.1933 - demonštrácia nezamestnaných v Nitrianskom Pravne
14.2.1943 - založené úverové družstvo v Podhradí
15.2.1893 - narodil sa v Prievidzi Jozef Martinka, VŠ prof., geograf, historik
15.2.1913 - otvorenie železničnej trate Prievidza Handlová
18.2.1813 - narodil sa v Chalmovej (Bystričany) Ernest Belaj, kňaz, bernolákovský básnik
18.2.1893 - zomrel Jozef Barši, SŠ prof., kňaz, publicista, pôsobil v N. Pravne a Koši
19.2.1938 - založené úverové družstvo v H. Vestenciach
20.2.1803 - narodil sa Alojz Lasloni, pedagóg, dramatik, lekár, študoval a pôsobil v Prievidzi
22.2.1978 - otvorené nákupné stredisko Rozkvet v Kamenci pod Vtáčnikom
24.2.1788 - narodil sa v Oslanoch Hieronym Nécei, prof., experimentátor s elektrinou, astronóm
25.2.1983 - zomrel Jozef Mjartan, verejný činiteľ, narodil sa v Cigli, pôsobil v Prievidzi a Handlovej
28.2.1618 - zomrel v Koši Valentín Landman, ev. farár, pôsobil v Kláčne, N. Pravne a Koši

V Bani Nováky začali s prípravou na ťažbu v 11. poli uhoľného sloja

Sprístupnenie nových uhoľných zásob pre Baňu Nováky, v pripravovanom 11. ťažobnom poli, si medzi Novákmi a obcou Koš vyžiada vybudovanie nového koryta rieky Nitra a riečky Handlovka. Náročné budú aj preložky vedenia vysokého napätia železničnej trate v dĺžke 1,8 až 2,5 km a takisto vybudovanie novej železničnej vlečky pre VOP Nováky.

Začiatkom tohto roka už bane začali s razením prvých základných banských diel. Geologickým prieskumom baníci už dávnejšie overili, že v tomto poli, asi 300 metrov hlboko pod povrchom, sa nachádza uhoľný sloj

Menia koryto rieky NITRA

s hrúbkou od 14 do 17 metrov. Zásoby vypočítali približne na 10 miliónov ton uhlia, z čoho vyťažiteľných je asi 7,2 mil. ton. Tamojšie uhlie patrí medzi najkvalitnejšie na celom ložisku, jeho výhrevnosť dosahuje 12 až 14 MJ. Už v druhej polovici roka 2009 chcú z nového vyťažiť prvé uhlie. Má slúžiť predovšetkým pre potreby ENO Zemianske Kostolany. Ročne by to malo byť približne 500 tisíc ton. Dôvodom prekládky inžinierskych sietí je, že ťažba v podzemí sa po určitom čase prejaví poklesom povrchu.

Podľa informácie hovorkyne

baní Adriany Siváckovej, v tejto časti uhoľného sloja sú aj pomerne dobré banskogeologické podmienky, s dostatočnou hrúbkou nadložných ílov, vysoko prevyšujúcou 60 m, čo priamo súvisí s bezpečnosťou baníkov. Ide o mimoriadne rozsiahlu investíciu, ktorá si vyžiada dovedna približne 1,2 mld. Sk. Zásoby v 11. ťažobnom poli, pri spomínanej ťažbe okolo 500 tisíc ton ročne, zvýši životnosť Bane Nováky do roku 2023 a vytvorí pracovné príležitosti pre 500 baníkov.

(prš)

▲ L. Hagara počas výskumu huby aj fotografuje. Doteraz vydal približne 20 hubárskych obrazových kníh.

Nové druhy húb na hornej Nitre

Spisovateľ a významný slovenský mykológ európskeho významu, rodák z Novák pokračoval v tomto roku v októbri v prieskume mykoflóry na hornej Nitre a bol mimoriadne úspešný. Objavil totiž štyri nové druhy vyšších húb, o výskyte ktorých na Slovensku ešte doteraz neboli poznatky.

Nálezky pod mikroskopom spracovával niekoľko týždňov. Novými lúpeňatými hubami pre Slovensko sú strmulka popolová a vláknica otrubnatá, ktoré našiel v Strážovských vrchoch nad obcou Kanianka. V tom istom pohorí získal prvé poznatky o drevnej hube hyfodoniicii severskej a v pohorí Žiar, nad Malou Čausou, našiel pomerne vzácnu ostnatú hubu jelenkovec sosnový. Praktických hubárov však nepotešil, pretože nejde o jedlé druhy.

Cení si tiež, že mohol zdokumen-

tovať extrémne vzácnu hubu, hrib fialovohnedý, ktorý zatiaľ objavil len na dvoch miestach, neďaleko Vrútok a v strminách nad obcou Seč. Prekvapením pre neho bolo, že na jedinom mieste v mladom poraste smrekovca opadávého našiel vo veľkom počte rásť plodnice málo známej vreckatej huby lopatky žltkastej. Na Slovensku totiž zriedkavo rastie len vo vyšších polohách v tatranskej oblasti. Obe tieto huby sú jedlé a chutné.

Text a foto: (prš)

!!! UPOZORNENIE !!!

Upozorňujeme stravníkov, že dňom 1.2.2008 sa mení doba výdaja stravy nasledovne:

PONDELOK - PIATOK

Obed 09.45 - 12.30

Večera 17.45 - 19.00

Nočná 01.00 - 02.00

SOBOTA - NEDEĽA

Obed 10.00 - 11.00

Večera 17.45 - 19.00

Nočná 01.00 - 02.00

Informačný servis...

KC MESTA NOVÁKY

26.1.2008 o 20.00 h - KCMN - XVI. MESTSKÝ PLES - barmanská show, ABBA revival, Tanečná škola V. Nedeljakovej, kúzelnícka show Duo Devils, hrá hudobná skupina Suzanne, moderuje Ivan Vojtek

ATRAKTÍVNA PONUKA!

1.2.2008 - muzikál DIVOTVORNÝ HRNIEC - zájazd do Divadla Andreja Bagara v Nitre, cena 470,- Sk, rezervácia vstupeniek v KCMN

KINO NOVÁKY

27.1.2008 o 18.00 h - HITMAN - akčný film, Franc./USA, MP-12, vstupné 59,- Sk

CVČ NOVÁKY

31.1.2008 o 16.00 h CVČ - DETSKÝ KARNEVAL - pre žiakov 1.4. roč. ZŠ a MŠ

11. - 13.2.2008 o 14.00 h CVČ VÝROBA VALENTÍNSKÝCH DARČEKOV

14.2.2008 o 16.00 h - CVČ VALENTÍNSKA DISKOTÉKA

29.2.2008 CVČ - SÚŤAŽ V SPEVE MODERNEJ A LUDOVEJ PIESNE - pre žiakov ZŠ

ČIERNA KRONIKA

Lúpeže na Nový rok

V predvečer osláv Nového roka v Handlovej neznámy páchatel lúpežne prepadol 43-ročného muža, ktorému spôsobil zranenia a materiálnu škodu 2300 korún. Krátko po polnoci 1. januára 2008 neďaleko prievidskeho námestia štyria neznámi páchatelia prepadli 19-ročného muža, ktorému ukradli peňaženku s dokladmi, peniazmi a mobilný telefón.

Spreneveril peniaze

Zamestnanec istej súkromnej firmy v našom okrese rozvážajúci nápoje síce svoju prácu splnil, no peniaze svojmu chleboďarcovi neodovzdal. Ponechal si ich. Majiteľovi spôsobil škodu 60-tisíc Sk. Čo si chcel za ne kúpiť, to už vysvetlí vo vyšetrovacej väzbe. -erk-

Rozlúčka so starým rokom pod jedličkou

Vo vode sa súťažilo o Neptúna a Arielku

V závere roka, dňa 27.12.2007 sa v areáli NCVP uskutočnil 2. ročník akcie „Rozlúčka so starým rokom pod jedličkou“. Akcia bola určená pre deti vo veku od 6 - 15 rokov základných škôl nášho regiónu. V programe súťaží 2. ročníka bolo celkovo päť disciplín, zameraných na rýchlosť, obratnosť a zručnosť v bazénovej vode. Súťažilo sa v troch vekových kategóriách, 6 - 10 rokov, 11 - 13 rokov a 14 - 15 rokov.

Lovenie predmetov z dna bazéna

Chlapci:

6 - 10 r.: 1. M. Hrivnák

2. P. Tkáč

3. K. Kováč.

11 - 13 r.: 1. M. Tkáč

2. L. Pikna

3. L. Oršula.

14 - 15 r.: 1. J. Ferienc

Dievčatá:

6 - 10 r.: 1. B. Kováčiková, 2. V. Klemanová, 3. Š. Ravingerová.

Plávanie s loptičkou v lyžičke

Chlapci:

6 - 10 r.: 1. P. Tkáč, 2. K. Kováč, 3. M. Hrivnák.

11 - 13 r.: 1. M. Tkáč, 2. L. Oršula, 3. L. Pikna

Dievčatá:

6 - 10 r.: 1. V. Klemanová

2. Š. Ravingerová

3. B. Kováčiková

Plávanie na kolese

Chlapci:

6 - 10 r.: 1. K. Kováč, 2. P. Tkáč

3. M. Hrivnák

11 - 13 r.: 1. M. Tkáč, 2. L. Pikna

3. L. Oršula

14 - 15 r.: 1. J. Ferienc.

Dievčatá:

6 - 10 r.: 1. V. Klemanová

2. Š. Ravingerová

3. B. Kováčiková.

Plávanie s tenisovou loptičkou

Chlapci:

6 - 10 r.: 1. P. Tkáč, 2. M. Hrivnák,

3. K. Kováč.

11 - 13 r.: 1. M. Tkáč, 2. L. Oršula,

3. L. Pikna.

Dievčatá:

6 - 10 r.: 1. V. Klemanová

2. Š. Ravingerová

3. B. Kováčiková.

Súťaž bez rozdielu vekovej kategórie:

Neptún roka a Arielka roka

Neptúnom roka sa stal Marek Tkáč, 2. J. Ferienc, 3. P. Tkáč.

Arielkou roka sa stala Veronika Klemanová, 2. Š. Ravingerová, 3. B. Kováčiková.

Ozdobou a miláčikom celého podujatia sa stal päťročný Šanko Ravinger, ktorý sa zúčastnil väčšiny disciplín, za čo zožal veľký potlesk od súťažiacich aj ich rodičov. Pri záverečnom vyhodnotení bola malému Šankovi za jeho výkon udelená mimoriadna vecná odmena.

Ing. Milan Kupka
ved. prevádzky NCVP

▲ Päťročný Šanko Ravinger.

zdravie ♡ zdravie ♡ zdravie ♡ zdravie ♡ zdravie

Ako bojovať proti nádche?

Na zmiernenie prejavov nádchy pomáhajú éterické oleje napríklad mäta pieporná, eukalyptus, medovka, rumančekový olej (naparovanie hlavy), ako aj voňavá soľ. Aj inhalovanie roztokov morskej soli pôsobí na opuchnuté sliznice. Pomôže aj striedavý kúpeľ nôh. Pri nádche spojennej s vytekaním sekretného čerstvo pokrúpaná cibula, ktorá sa ponorí do horúcej vody. Jednorázové ponorenie do vody stačí. Vodu treba piť po dúškoch. Po odznení

akútnych príznakov by malo nasledovať ošetrenie liečivými rastlinami regenerujú sliznicu, posilňujú prekrvenie a zlepšujú bunkovú látkovú výmenu. Účinné je inhalovanie parami z rumančekového čaju s niekoľkými kvapkami eukalyptového oleja alebo s nadrobno pokrúpanou uvarenou cibulou. Cez hlavu a inhalačnú nádobu si treba prehodiť uterák a potom nosom vdychovať a ústami vydychovať. Procedúra by mala trvať asi desať minút. -r-

NOVÁCKY CHEMIK - mesačník regionálnych zaujímavostí, vydávajú Novácke chemické závody, a. s.

Redaktori: Mgr. Milan STANISLAV, Ľubica WALOVÁ. Adresa redakcie: Novácke chemické závody, a. s., M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky, tel.: 046/568-4663, fax: 046/568-9250, e-mail: mstanislav@post.sk, lubica.walova@nchz.sk. Redakčná rada: Bc. Marek RATTAJ, Ing. Dana HAGAROVÁ, Ing. Peter HOLÝ, Ing. Róbert HOJČ.

Zaregistrované: Okresný úrad v Prievidzi, odbor regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov, pod registračným číslom RT-4/2000-BA.

Grafika a tlač: TIMAN SLOVAKIA, s.r.o., BOŠANY

Zadarmo pre zamestnancov NCHZ, NCHZ Global services a obyvateľov mesta Nováky. Nepredajné.

Autorské práva na texty a snímky uverejnené v časopise NOVÁCKY CHEMIK sú vyhradené. Preberanie a používanie fotografií, textových a iných materiálov je bez písomného súhlasu NCHZ zakázané.